

Latweeschu Awises.

No. 11.

Zettortdeenâ 18. Merzi.

1865.

Waldifchanas fluddinaschanas.

I.

Kurfemmes muischneeku-beedribas (Ritterschaptes) kumitete bij subguse to kummissioni Kurfemmes semneeku liffumu-grahmatas leetâs, lai fchi igahdajohht Widssemnes, Iggamusemnes un Kurfemmes wirswoldifchanas (General-Gubernatera) wehleschanu us tahdu pawehleschanu, kas nozell meefas-strahpi preefch Kurfemmes lauzneekem no semmas fahrtas un iif wehl atstahj to rekti, tahdus deenesta zilwekus ar rihfstehm strahpeht, kas wehl naw usaugufcha zilweka gaddôs. Scho Kurfemmes Ritterschaptes kumitetes padohnu un luhgchanu par labbu atradduse, fchi kummissionone zeen. General-Gubernatera lungam scho luhgchanu preefchâ liffufe. Zeen. General-Gubernatera lungs graws Schuwalons tad nu 23schâ Webruari 1865 Nr. 201 pawehlejis ta:

fa ta wiffahm muischas-polizejahm, un wiffaem muischas un deenesta kauschu fingeem (namma tehweem) Kurfemmes semneeku liffumu-grahmatâ § 170 un § 259 nowehleta rekte, ar „mahjas-pahrmahzifchanas“ strahpi pee meefas strahpeht sawu faimi no semmas fahrtas, taggad tohp nozell ta, bet fa muischas un deenesta kauschu fingeem wehl paleel ta rekte, tahdus deenesta laudis un audsekus, kas wehl naw usaugufcha zilweka fahrtâ, ar behnu rihfstehm ta strahpeht, fa Kurfemmes semneeku liffumu-grahmatas § 170 un § 122 teem to nowehle.

Kumitete Kurfemmes semneeku liffumu-grahmatas leetâs to leel iffluddinaht ifkatram un wiffaem, kam derr sinnaht un pehz ta darriht.

Zelgawas pilli, Stâ Merzi 1865. (Nr. 23.)

Kurfemmes Ziwil-Gubernaters: J. v. Brewern.

Kanzlejas-Direktors: E. v. Rummel.

II.

Kurfemmes Ziwil-Gubernatera lungs te leel iffluddinaht itt wiffaem, kam derr to sinnaht un pehz ta darriht:

Kad zur to 29tâ Januari 1865 Wisaugstakt apstiprinatu Ministera kumitetes spreedunu irr nowehlehtis, fa tee sannis uofuhitôs ruktôs eerakstiti lohzehti to lihds fchin jaunu nekrufschu ispirofchanas lahdu Kurfemmes gubernementi un arri tee Kurfemmes pagasta lohzehti, kas pehz sinnameem liffumeem bijufchi no pagasta atlaisti 300 rubulus nekrufschu atpirofchanas naudas deeneht, — feni no nekrufschu war ispiroftees par 300 rubl. fudr. naudas, — un kad ta pawehleschana par to irr uofuhitita pee aprinka-teefahm, — tad nu ifrahdijees par derrigu, fa, lai scho Wisaugstaku pawehleschamu warretu ifdarriht, — ne ween tohs preefchrafstus, kas aprinka-teefahm uofuhititi, bet arri wehl fchohs appafschâ ifteitlus preefchrafstus par scho leetu taggad iffluddinaht un wiffaem sinnamu darriht, prohti:

1) Par 300 rubuteem f. n. no nekrufschu war ispiroftees:

a) tee 666 semneeku draudju lohzehti, kas peederr pee Krohna-Wirzawas, Lub-Ofseres, Strohes muischas, Zibra-was, Dsehrwes muischas, Rahwes muischas un Gahrodes muischas nekrufschu ispirofchanas-lahdes un furru wahdi ihpaschi irr eerakstiti aprinka-teefas rulli;

- b) itt wiffi tee Suhres un Dandungas muischas semneeku pagasta lohjekki, kas 14tá Webruari 1865 eerastiti fá tahdi, kas irr nekrubfchu gaddos;
- c) tee 705 semneeku pagasta lohjekki, kas par nekrubfchu naudas deeneschanu jau femal ar fawem pagasteem funtraftes notaijijufchi un no faweem aprinka-teefa taggad praffijufe, lai fchee fawus wahrdus ufdohd pee aprinka-teefas, prohti, fchee tad tillai ar 300 rubl. warr ispiirtees, tad weens no fcheem nekrubfcheem pás tohy nodohs, — jo teem gan naw pawiffam aisseegts fawu nummeru ismicht ar zittu nummeru, nedf no pascha labba prahta eet nekrubfchós par lahdu zittu nummeru no ta pascha pagasta, bet tad tas, kas tá darra, paspehle to rekti fewi paschu ispiirtees par 300 rubl. fudr. n.

2) Tillai tad warr tahds semneeku pagasta lohjekki fawu libds schim ispiirfchanas-lahde woi arri pagasta-lahde eemalfatu ispiirfchanas-naudu ar dabbuht atpalkat, tad tahds zilweks, kas augscham isseittá punktá 2, a. b. c. irr apfihmehts, tai laiká kad tas par nekrubfchi nodohdams to pilniqu naudu no 300 rubl. woi ne grihb eemalfat woi arri ne spebj eemalfat un tam tadeht japateek par nekrubfchi un saldatu; jo kad tas nekrubfchós nodohs, tad winnam ja-atdabbu atpalkat ta nauda, fo libds tam laikam jau irr eemalfajis, un tápat jadarra arri ar wiffu jau eemalfatu naudu no 300 rubikeem, ja tahdam tomehr grihbahs labbati pateesi eet nekrubfchós, jeb ja tas zaur lahdu weetneeku irr atfwbabinajees no nekrubfchós eefchanas. — Turprettim jau eemalfata nekrubfchu nauda, ween'alga woi jau eemalfajis wiffu jeb tillai lahdu dallu, ne tohy atdohta atpalkat tahdam,

- a) kas un fawehr tee wehl irr nekrubfchu gaddos (tai wezzumá fur wehl ja eet nekrubfchós) un kas tadeht waribuhht wehl us preekschdeenanu lahdu reisi warretu nahst pee nodohfchanas nekrubfchós,
- b) kad lahds jau no nekrubfchu gaddeem isgabjis (irr wezzats palizis neká tee uolitti nekrubfchu gaddi) un tadeht ne muhscham wairs naw nodohdams par nekrubfchi, un tápat arri tad, kad ar nahwi aifgabjis, ta eemalfata nekrubfchu nauda paleek pagasta-teefas finná un wakká.

Selgawá, 9tá Merzi 1865. (Nr. 1778.)

Kurssemes Ziwil-Gubernaters: **J. v. Brewern.**

Kanzelejas Direktors: **G. v. Rummel.**

Wpreezinahs no Kollegin-Wfseffora **H. Bornhardt.**

Zaunas finnas.

Rihga. Stá Merzi pufedeenas laiká no fawa landmarschalla wirsta Ewena wadditi Zehkaba basnizá atnahza wiffi us Widssemes landagu fanakufchi muischneeki. Ir zeen. General-Gubernaters grawé Schuwolows un gubernaters Dr. v. Dettingen atnahza. Spredidiki turreja Widssemes General-Superdentes weetneeks, prahwesta kungs Karlsblom, Tarwastes mahzitajs, par teem wahrdeem: „Mannas dohmas ne irr juhfu dohmas un manni zekki ne irr juhfu zekki.“ Pehz beigtas Deewa kalposchanas landaga kungi nogahja Schwarz-eipteruhsti un tur nu fahkufchi fawus landaga darbus. Ir Rihgas birgermeisteris D. Millers un eltermannis Hernmarks no Rihgas pilfata pufes scho reisi irr Widssemes landagá. Lai Deews kungs nu landagu gaismo, ka tas tehufsemmes labklahfchanu apgahdatu un wairotu wiffem par labbu. — No Sahnufsemmes muischneeku beedribas (Mitterschapytes) pufes landagá irr atfuhfihst Stahtrahs v. Alderkas.

Rihga. 10tá Merzi wakkará Maslawas Ahrihga Reeper-eelá Woronzowa namma schkukni, fur leels pulks rogofchu (maschu) bij fakrauts, ugguns iszehlahs, un kaut gan tuhda faskrehjufchi ugguns dshfeji, tomehr ne warrejufchi glahbt un isdeggufe wiffa ehla. Wainu wehl ne finn.

—z.

Rihga. Zaur iswehletu kummissioni irr sarastiti un jau apstiprinati tee labbi teizami likkumi, pehz fureem darba-nammu eeriktehs, fur tahdi zilweki, kas

apfahrt flendere ubbagodami un ne rekti arri sagdami pa pilfatu nammeem, taps elikti un peeturreti pee daschadeem darbeem, fá katre spebj un proht. Turpat arri tahdi deenesta laudis taps likti, kas labpraht aplam no weena deenesta ftreem us ohtru grihbédami weetas atrast, fur winni par flinkumu, neklauifchanu un leelo muttes bruhfchanu to wiffu leelaku lohni warretu dabbuht preeksch leelas stahtes un lustigas dshwofchanas. Zaur tahdu jaunu darba-nammu flinkumam un apfahrt flendereschanaí nu grihb gallu darriht; jo Deewa wahrdi fakka: kas ne strahda, tam arri ne buhs ehst.

—i.

Selgawá preeksch lahdam neddetahm lahda nammá Swehtes eelá wakkará pulksten astonds preeksch-nammá beideewigas rohtas bij eemettufchas lahbus salmu kuhlus peeleetus ar terpenina spirktu, tohs eededfinajufchi un tad ahrsduwis aistaijijufchi un aifbehgufchi. Ugguns par waru ahtri nu wiffu preekschnammu bij aifgrahbis. Par Deewa laimi lahds pasihstams kungs, kas fawus draugas bij apmeklejis, gribeja aifleet us mahjahm un iseedams to ugguni usgabjis, un tá tad ar leelahm mohlahm dabbujufchi ugguni sawaldiht pirms ugguns juntá bij tappis. Al tawas breefmgas blehdibas. Wehl wainigus naw usgabjufchi. —

Kreewufsemmes Wises par to scheshojahs, ka daschá gubernementi ar mefcheem par daudf aplam dshwojoht tadeht, ka tur ne effoht nekahda teizama mefcha

ustrandfiba. Zehrtoht bef sinas un malku un bakfus par neela nandu isdohdohht un ar to meschi tà tophoht pohstiti, fa dauds weetas jau tà isjirst, fa nu teem jageesch leels bads ar malku. Mescha truhkuma deht arri semme palikkuse neaugliga un druwas wairs ne dohdohht tahdus baggatus auglus fa wezzos laikos. Jo saprohtama leeta, fur deesgan meschu, tur arri meschds sneergs, lectus un uhdens sakrahjabs un wairak irr miglas, raffas, lectus un drehgnuma, bet fur meschu truhkums un leeli klajumi, tur dauds ne libst, un ja arri lijis, stapjums ohtri noschuhst un lankem naw deesgan drehgnuma, tee istalst un baggatus auglus ne warr doht. Bet woi to laudis apdohma? Woi peeminn un wehrâ leel, kas buhs us preekschdeenahm muhsu behrnu behrneem? Ne! Kad til pascham irr, lai tee paschi sinnahs kas nahls pehz muhsu deenahm. Kats tickai gahda par sewi — lai Deews gahdajohht par wisseem! Tad arri tà eet fa fakka: Weenn reis par leclu, ohtru reis neneeka! — Tahdai tizzibai tad arri sawi augli, fa tur un ir pee mums daschâ widdu gan warr redseht tehnu aplamu darriichanu ar meschu, par fo nu behrni daschdeen nopuhshahs. Paldeews Deewam, fa nu muhsu gubernementis irr stipra mescha waldischana, kas dascham gan ne patihl, bet wisseem par labbu.

Wilna. Leischds Wilnas gubernementi, wissu-wairak Wiljas, Diffis, Trokiskas, Wilnas un Swenzianes aprinkos iszheles itt nikus lohpu mehrie, tà fa Swenzianes aprinki ween jau iskrittuschi 2720 gohws lohpi un 5839 awis. Lai kats fargahs no tahs pusses lohpus pirkt.

Behterburgâ niknais drudsis wehl tà darbojabs, fa par lasaretehm pahrtaisijuschy wehl gwardias leclu gabbalu diwas leelas kasermes.

Behterburga. Us Keisera Wisangstaku pawehleschenu no Stas Webruara deenas teem kas andelesjahs, pilsata lahdei par labbu taggad jamakfa: par andeles-scheini pilsatds no pirmas schkirras jamakfa 37½ rubl., no ohtras schkirras 15 rubl.; teem, kas ar masu andeli kuptschejahs, jamakfa pilsatds no pirmas schkirras 6 rubl., no ohtras schkirras 5 rubl., no treschas schkirras 4 rubl., no zettortas, schkirras 3 rubl. un no peektas schkirras 2 rubl. par andeles-scheini. Birgereem un ammatneekem, kas tahdds pilsatds, fur tee tahdu malku pilsata lahdei par labbu jau malka, schi jauna nodohschana naw jamakfa; fâpat arri ne tahdeem ammatneekem, kas jau scheini preeksch masas andeles irr panehmuschy.

Leepaja. Atâ Merzi pirmas fuggis no Leepajas ohstas jau warrejis iseet.

Widsemme. Jaun-Kaikes barons Krudners, kas til dauds jau darbojes Widsemmei par labbu un

itt ihpafchi us mahju pahrdohschanu paslubbinajis, taggad leel taifst tiltu pahrt Gaujas uppi (pee Suhres stuhra) un ar to Balmeeras pilsatam un brauzejem dauds labba padarrihs.

Warschawa. Karra-spehks Pohlôs lizis mahleht leclu bildi, kas rahda, fa dumpineeki tobrihdi no Zamoisks pils Warschawa gribbejuschi nokaut grawu Bergu, fa winnam garram brauzoht usmettuschi tahs niknas breefmigas bombas un us winnu schahwuschy. Sinneet, Deews winnu pasargajis no tahdu besdeewigu dumpineeku rohkahm. Scho bildi grawam Bergam dahwinajuschy par peemineschenu, fa Deews winnu pestijis.

Wahzsemme. Ar Elehswigas-Dissteines leclu wehl eet tapat fa hijis. Gistreikeris Pruhfim gan skaidri atrakstijis, fa to ne warroht itt nebuht nowehleht, fo Pruhfis pagehre, jo tad Dissteine ne warroht wairs buht peederriga pee Wahzsemmes walstu beedribas un paliktu appaksch Pruhschu walstis. Tomehr fa rahdahs Pruhfis ne gribb atfahptees no sawa padohma. Tad nu Wahzsemmes zittas walstis pee bundestaga par to gribb sahkt runnakt, fa ne warreschoht Pruhfim to nowehleht.

Pruhschu landagâ taggad arween wehl stipri darbojabs ar walstis naudas isdohschanas rehkinneem un ar karra-spehka pahrtaisichanu, bet wehl ne warr par to fa-eet weenâ prahtâ ar ministereem.

Parise. Sprantschu ministers effoht teizis us Bahwesta ministereem, lai Bahwests tickai sagahdajohht sewim ihpafschu karra-spehku, kas Rohmu warreschoht apfargahst prett eenaidneekem, jo Sprantschu karra-spehks aiseeschoht no Rohmas prohjam, tà fa Napoleons ar Italias febninu kuntraktâ notaisijis isgahjuschâ gaddâ. Par to Bahwesta waldischana dikti effoht fakihjusees, jo labbi sinn, fa dumpis Rohmâ zelschotees, tà fa Sprantschu saldati isees.

Amerikas deen'widdus dalkâ Brasilijs Keiseram irr karsch ar sawu kaiminu brihw'walsti Uragai (skatt. Amerikas lantkahrte). Brasilijs saldati kahdu brangu Uragajas pilsatu pee warren leelas La-Platas uppes ilgi welti bij aplehgerejuschi. Kad nu par dauds kauschu tai pilsatâ jau bij noschauti, jo 14 tuhst, uggungas bumbas jau tai pilsatâ eschahwuschy, tad luhguschy 2trâ Janwara deenâ, lai teem dohdohht meeru kahdas deenas noschautus aprakt. Nowehlesuschy gan — bet redst neustizigi eenaidneeki prett karra likumeem darrijuschy, kuntrakti naw turrejuschi un meera deenâ nedohmajohht schim pilsatam Paisandum usskrehjuschi, to panehmuschy, tuhdal eededsinajuschy un kaut gan eedshwotaji warren stipri turrejuschees un nammds wehl kahwusches ar eenaidneekem, tomehr wiffa pilsata laudis apkahwuschy un to tà nopohstijuschy, fa tickai druppu landses palikkuschas!!

Taggad arri Montewidens leelu andeles pilsatu Brafilias keisera karru-luggu spehks effoht panehmis, jo pilsats isbeedinahs zaur to pohstu, lo darrijusch Palsandas pilsatam, pats padeweas ar labbu.

Seemel-Amerikā nekahdas leelas leelas no jauna naw notikluschas, jo taisahs kā rahdahs us leelaku kauschanohs karru-laulōs. Seemelneekem wehl eet labbi, wissuwairak Sermanam, kas eenaidneekus dikti spaida un saweenojees ar Schowilda generala 30 tuhstoscheem saldateem. S—z.

Wezzee Latweeschji.

(Skattees Nr. 9.)

Kur tahdi leeli meichi atraddahs, tur arri swehru un putnu truhkums ne bij. Tadeht wezjee Latweeschji bij leelu leele meddineeki un daschureis ar wilkeem un lahtscheem lihds beidsamo islahwahs. Illatris pehz sawas wajjadfibas un patikschanas meicha swehrus un putnus kehra un nogallinaja. Wiini par scho leetu tā spreeda: No neweens ne effoht ne audsinajis ne kohpis, kas arri itt neweenam ne peederroht, tadeht katram tas swehrs jeb putnis peederroht, lo winsch sawas rohlās dabbusis. — Bet wezjee Latweeschji bij arri teizami sweijneeki, kas labpraht par uppehm un esareem sweijjoja.

Wezzee Latweeschji bij arri leeli andelmanni un kuggotaji. Tee brauja par wissu muhsu Austruma juhru un bija drihs Sweedru, drihs Dahru semmē, drihs Bruhschōs un Pohkōs gan andeledami, gan arri laupidami; itt ihpasci ar Gohstseemneekem, Wisbi pilsatā, tee prezjeja un andeleja. No schihm tautahm wiini sahli, dselsi, kallus u. t. j. pr. dabbusja. Wezjee Wenizeeschji no Widdus juhras brauja us muhsu juhru schurp no Latweescheem un Bruhscheem shtaru prett smalskeem audumeem un zittahm prezjehm emihdami. Bet arri par semmes zellu Latweeschji sawu prezzi us zittahm tahlahm semmehm aiswedda pahrdohht un zaur schahdu andeli arri Greekeri ar Latweescheem eepasinnahs. Rahds augsti mahzihts Greekeris, Pihteis wahrdā, kas 300 gaddus preeksch Kristus peedstimschanas dsihwoja, no Sprantschu semmes ar kuggi pee Latweescheem atbrauja, gribbedams flaidrakas sinnas par shtara semmi un teem eedshwotajeem dabbusht. Winsch usteiz Latweeschus par muddigeem laudim, kas sawus darbus ischalli strahdajohht. No Gta gaddu simtena pehz Kristus peedstimschanas muns daudi flaidrakas sinnas par Latweeschu andeli. Toreis bij Latweescheem jo baggats un isflawehts pilsats Truhja, kas ne bij tahlu no taggadejas Rensbergas Bruhschōs. Schinni Truhjas pilsatā fanahza kohpmanni no daschadahm tautahm, kā Dahni, Sweedri, Wahzeeeschji,

Pomeranceeschji, Pohli, Kreewi, Jggauai un Piani. No scheem wisseem Latweeschji labbu pelnu dabbusja. Zaur to palikka Latweeschu semmes jo baggatas un turwejem kaimineem, Dahneem un Sweedreem, eelahs rojabs pehz Latweeschu mantahm. Bet nabbadseem flikti gahja; pehz baggatibas tihlodami paschi schē par wehrgeem palikka. Jo Latweeschji — bet itt ihpasci Kuhri — bij sirdigi kaxrotaji, kas Sweedrus un Dahrus karrā gandrihs il reisas dsihwus fanehma un tohs tad Kreewu uskuptscheem par wehrgeem pahrdewa, un schee atkal schohs stiprus tehwinus par dahrgu maksu Arabereem pahrdewa. Zaur scho andeli Latweeschji no Arabereem dabbusja smalkus audumus, dahrgus alminus un selta un sudraba til daudi, ka Latweeschu baggatiba bij tahlu jo tahlu isflaweta. Bet kam irr, tas grihb wehl wairak. Tapat bij ar Latweescheem Schee ne bij waitis meerā ar teem wehrgeem, lo karrā fanehma no Sweedreem un Dahneem, bet nu paschi ar kuggem leela pullā brauja us Sweedru un Dahru semmi laudis un mantu laupidami un wesselus zeemus un pilsatus nopohstidami. Tā tad Dahneem un Sweedreem, kas toreis arri laupidami un pohstidami gandrihs wissā Giropā breesmas padarrija, bij no Latweeschcheem, bet wissuwairak no Kuhreem tohti jafargahs un jabaidahs. Latweeschji arri naidu kalla, kas pee andeles bij jo wajjadfiga. Meitu, seewu un behrau darbs bij lohpus kohpt un ganniht, bittes walteht un ehdeenu wahriht. Upgehrbs bij wassaras laikā nahtna un wadmallas drehbes, seemā kascholi no aitu ahdahm. Pastalas tais laikōs wehl ne walkaja, bet wissi — arri tee baggatee — no luhkeem pihtas wihses neffajaj Mattus ne apgreesa, bet seewischli un tapat arri wihsischli tohs walkaja garrus jo garrus, ka lihds pat plezjeem karrajahs. Tapat arri bahrsdu nekad ne puzjeja, to audsinaja kā Schihdi un Kreewi jo garru un kuplu. Bahrsdu turreja wezjee Latweeschji par leelu gohda sismi; ta bij kreetna un tikluscha wihra gresnumis. Ja kahds bij tahdu fliktumu padarrijis, ka zaur to sawu gohda wahrdū saudeja, tad tahdam par kannu un par sohdu bahrsdu nodsinna. Tahds bes bahrsdas wihrs ne drihssteja tur ne rahditees, kur tautas behni fanahza kohpā. Meitas walkaja strihpainus, schaurus lindrakus un neffaja garras bisas ar raibu wainaku un pulsteneischeem galwā. Wainaks apshimeja, ka meita schlichsta un neapghnita effoht. Seewahm bij nahtna mizzes galwā. Arri jaunās seewas til ilgi wehl wainaku paturreja, kamahr dehlu dsemdejohht seewas gohdu nopelnija.

Latweescheem bij stipra dabba, branga wesseliba un teizams spehks kaulōs. Tee jau no masahm deenahm apradda aufstumu un kirstumu panest. Behrni zauru gaddu — ween' alga woi seemā woi wassarā — weenā

prellä; ar bassahm lahjahm un ar pliffu galwu aplahrt
 ffräidija. Tee isbraddaja dšilohs sneega, kuppenu,
 issliddinajahs par glummo leddu. Iai lahjas gon pa-
 likka til farlanas la heetes, bet behnam jau nefas ne
 laiteja. Täpat tee arri aplam leelu karstumu warreja
 panest. Tee gulleja pee karstas krahns un suppeja
 uggun'kurrä, lohs pehra pirti tahdä garrä, la stahmu
 zeshotees matti swilla. Tä ispehruschees un sakarsjeu-
 schees skrehja aulstā ubdeni jeb nogullahs sneegä at-
 wehfinatees un tomehr wesseli bija un wesseli palikka.
 Sinnams, la tahdi par stipreem un wesseleem zilweleem
 usauga. Daschs lihds simtu gaddu wezs palikka un
 tomehr lihds heidsamai stundinai bij spirgts un pee-
 darba derrigs. Taggad zilweli ar weeglaku un mihl-
 staku dšihwi apradduschti, palikkuschti dauds wahjafi un
 glehwafi. Slimmibas un sehrgas tais laifos mas
 bijuschas. Ja lahds lohti saqlimma, tad raddi,
 draugi un pasihstami to lahdu laiku lohpa. Preesteri
 un burwi wedda slimmo allaschin us pirti un to tur
 pehra, brauzija un sahloja. Ja arri pirts nelo ne
 lihdsjeja, tad sazzija, la slimmiba ne effoht dsedejama.
 Mirreja raddi un draugi tad ap slimneeka gultu fa-
 nahja un tur meelastu turreja. Arri slimmo meeloja —
 ar ehdeenu un dsehreenu gan ne — bet ar saldeem ee-
 preezinashanas un glaudu wahrdeem. Kad meelastu
 bij heiguschi, tad diwi weesi — las preefsch schi am-
 mata bij ihpaschi zelti — slimmo noduhra.

Ko schē par Latweeschu stiprumu un wesselibu pee-
 minneju, tas wehl taggad sihmejahs us strahdneeku
 lahtu un wiinu behneem. Tihri brihnumis, lahdu
 aulstumu un karstumu, lahdu negaisu un daschadas
 gruhtibas darba zilwels spehj panest! Zittam buhtu
 ja-aiseet pohstā woi us ahtru rohlu tas fallu dabbutu,
 bet schēe spirgiti un wesseli paleel. — Täpat arri pirts
 stahw pee Latweescheem leelä gohdä. Ne atraddisi ne-
 weenas mahjas bes pirts. Ja til ween eespehjas,
 tad to il sehtdeenas kurrina un tad wissi — leeli un
 masti, ja paschas seewas ar sihdamneem behneem —
 leelä garrä perrahs un masgajahs. Wehl daudseem irr
 pirts wisepirmais dakteris un wiselabbakas sahles.
 Iai buhtu slimmiba lahda buhdama un woi pirts
 preefsch schijs kaites geldetu woi ne — bet dauds
 dohma: tad dabbus labbi ishwihst un ispehrtees, tad
 jau paliks labbaki. Smallu ehdeenu un dsehreenu —
 lä taggad dauds weetas — to wezseem Latweescheem
 ne bija. Rupja bij wiinu maise, rupja arri wiinu
 barriba. Semmite bij augliga un isdewa haggatu
 plahwumu; rudsu, meeschu, firnu un puppu bij pa-
 pilnam. Arri ne truhla mahju lohpu preefsch lauscha-
 nas, nei mescha putnu un siwu preefsch gahrda lum-
 mofa. To jau sauzä par pahrtikluschu wihru, lam-
 zauru gaddu maises ne truhla, iai arri pa pussel pella-

was bij peejauktas. Latweeschu mihlafais dsehreens
 bij meddus allus jeb meesinsch, to tee pratta jo gahrdu
 isbruhweht. Bet arri slahbu peenu, slahbu putru,
 behrsu sullu un apreihinamu sehwas peenu wiini lab-
 praht dsehra.

Sweeschineeku, las pee wezjaseem Latweescheem at-
 nahja, turreja lä no pascheem deewem preefshitu leelu
 laimi. Ja zeeminsch sinnaja fainneeku pee wahreda
 fault, tad tam pasneedsa to wiselabbako ehst un dsert
 un winsch warreja til ilgi palikt, zil ilgi paschan grib-
 bejahs. Kas prett weesu apwainojahs, to ar nahwi
 noteesaja, jo tahdu noseegunu usluhloja par deewu
 dahwanu apsmeeschanu. Dšhräs namma sehws ar
 weeseem tillam dsehra, lamehr wissi bij apreibuschi.
 Pee wezjaseem Latweescheem bij eeraddums zits zittam
 labbu malku us wesselibahm dsert. Weesim waijadsesä
 us latra mahjeneeka wesselibu kannu tulschiht un kates
 mahjeneeks atkallus weesa wesselibu sawu mehru is-
 dsehra un nu til ilgi dsehra, lamehr wissi bij preefsch-
 ruschi. Wezsee Latweeschi dohmaja, lä tä waijagoht
 weesus gohdah un pameeloht.

Garrigs waldineeks bij wezjaseem Latwee-
 scheem kuhreju kuhreis jeb Krihws (augstais preeste-
 ris). Kä pahwests Rohmä par wisseem Kattoku tizzi-
 geem, tä Krihws atkal Rohmawä par Latweescheem
 waldija. Appalsch wiina stahweja zitti kuhreji jeb
 preesteri, las laudim deewu woi Krihwa padohmus
 pasluddinaja. Bes scheem bij arri ihpaschi laizigi
 waldineeki, to par tehwooneem sauzä. Schēe
 bija sawä tehwonija (taignolikkä apgabbalä) sinnataji
 par wissahm darrischanahm, teefas spreedeji un karea
 pirmee waddoni. Tehwouu mahjas bij ar walnehm,
 grahweem un meeseem apzeetinatas. Kungi bij pa-
 wehletaji par pagasteem. Latweeschi lä laikeem arri
 daschahm tautahm irr nodohshanas dewuschti; itt
 ihpaschi Gohteescheem, Sweedreem un Dahneem un
 Kreeweem.

(Ist preefschu wairat.)

Par dšimtu mahju pahrdohschann.

Teem jau agral schinnis lappäs peeminneem pah-
 dewumeem wehl japeeskaita:

1) Behrnawas aprinki, Paistes draudse: 467 dahl-
 deri 10 graschi par 82,230 rubl. fudr. un 341 dahl-
 deri 54 graschi (zil dahrgi nau peeminnehts).

2) Behrnawas aprinki, Elmes draudse: 718 dahl-
 deri 47 graschi (zil dahrgi nau peeminnehts).

Kohpä 1527 dahlderi 21 graschi. Tad nu pa
 wissam Widsemme pahrdohhti 46,766 dahlderi 45
 graschi jeb 584% arlli.

Maltite pee Dippelu sfaustehm.

Kad Pruhfchi Dippelu sfaustes wehl ne bij uswarrejuschji, tad winnu waltis-saldateem bij kohji garsch laifs. Dahnu waltis-saldateem warbuht ne gahja labbal. Garra laika dehl sahze abbi draudjetees un abbi kohpâ sanahfuschji labbi isplahpajahs. Gesah-lumâ walloda gan ne gribbeja labbi paweiktees; jo ne warreja weens ohtru kreetni saprast, bet pehzal jau gahja ittin brangi. Winni zeenaja weens ohtru ar tabbaku, zigarehm, ir kohdu reis ar snapsi. Ja weens jeb ohtris gribbeja runnaht, tad ussprauda us plintes gallu baltu nehdogu, ja ohtris to paschu darrija, tad abbi sagahja paschâ widdû kohpâ un istreejahs pehz patifschanas. Kohdu reis kohds Pruhfjis dewa Dahnim atkal tahdu sibmi, fo pehdigais arri labpraht peenehma. Pruhfjis taggad gan ne gribbeja isrunnatees, bet winnam bija pawiffam zittada wajjad-siba, prohti schahda: Pruhfchu saldateem bij kanoht paspruzzis pujskauts gailis un us eenaidneeku pussi aisskrehjis; schis to gribbeja dabuht un tadehl ne gahja wis Dahnim prettim, bet us to pussi, kur gailis bij aisskrehjis. Dahnis Pruhfim peegahjis fneedia rohku; schis bija sawu plinti nolizzis pee semmes un lahja patlabban gaili kschâ. Dahnis ahtri panehmis Pruhfcha plinti to labbi apluhkojis uswillka gaili. Pruhfjis jau nobihjees jalka: „Draugs, lai stahw plinte, ne darbojees ar to, kad ne issprahgst.“ — Dahnis ne liffahs to ne dsirdeht, patureja plinti arweenu rohlâ un sahze luhkotees us gaili, kurea aste wehl no Pruhfcha kschâs karrajahs ahra. — „Kas tas?“ prassija winsch Pruhfim us gaila asti rahdidams. Pruhfjis atbildeja, ka effoht gailis, kas no winna sehgera paspruzzis. Dahnis prassija, kur schis buhschoht to gaili liff. Schis atbildeja, ka buhschoht ehst. Dahnis taggad ussauza Pruhfim: „Tuhdal!“ Pruhfjis to sapratta, ka Dahnis gribbeja, lai winsch tuhdal ehdoht; Pruhfjis dohmaja, ka Dahni dsirdejuschi, ka Pruhfchi jehlu gallu ehdoht, kas arri kohdu reis notizzees, un atbildeja Dahnim: „Ne, draugs, tuhdal jau ne; papreekschu wajjaga winnu zept jeb wahriht, tad lil to warr ehst.“ Bet Dahnis atbrehja sibmi: „Straks! straks!“ — t. i. tuhdal! tuhdal! — Winsch arri rahdija Pruhfim ar rohku sawas dohmas. Pruhfjis skattijahs itt dohmigi wisapfahrt un ne sinajaja fo eesahft, bet Dahnis plinti pee waiga peelizzis wehl ussauza: „Straks jeb jeg skuder!“ — t. i. tuhdal jeb es schauschu. — Pruhfim zits nefas ne atkliflahs ka woi nu ehst jeb lifftees fewi noschautees. Winsch noplehfa weenai ziskai spalwas un sahze kohst. Diwi kummofi norihjis sahze jau rihstitees. Dahnis to maunijis atnehma plinti no waiga un Pruhfim fo atdewis fitta us plezzeem. Tifko Pruhfim bij plinte

rohlâ, winsch Dahnim gaili pasneegdams laipnigi us to fazzija: „Schê, draugs, woi tew arri ne patihf bischliht pasmekkeht.“ — Dahnis palikka dohmigi stahwoht; jo taggad manija, ka bij nelakâ smehjees par Pruhfi. — Pruhfjis usbrehja: „Tuhdal jeb es schauschu!“ Dahnis ehda un sptandija. Bet Pruhfjis plinti pee waiga turroht to skubbinaja, lai til ehdoht un nemas ne kaunotees; jo effoht wehl deesgan galkas. Kad Dahnis ohtru zisku bij apehdis un jau rihstijahs un ahstijahs, tad til Pruhfjis palikka rahmaks no skubbinaschanas. Winsch fazzija Dahnim „ar Deewu“ un katris taggad gahja us sawu weetu. Sinnams, ka taggad weens no ohtra fargajahs.

Kad Dippelu sfaustes bij eenemtas, tad starp zitteem sawangoteem Dahneem arri schis attaddahs. Muhju Pruhfjis to passinis meeloja winnu ar to paschu ehdeenu, fo pats ehda. Wirneeks to redsedams brihnejahs, ka winsch to passihstoht. Schis atbildeja: „Mehs jau weenreis effam kohpâ maltiti turrejuschji!“

Sawads pasta-kantoris.

Paschâ Amerikas deenwiddus gallâ, kur juhras schaurams Ameriku no Weierlandes fallas schkirt; ar dseltes lehdehm pee klinta irr pectaisita masa muzza, Kad fuggineeki par scho schaurumu schinni aukstâ, no zilwekem atstahâ pasaules gabbalâ sawu zeklu staiga, winni mehds pee schi klinta apstahtees, atdara to muzza, un woi nu eeseel paschi kohdu grahamu, fo gribb us zittu kohdu weetu noraidamu, woi atkal isnemu tahs grahamas, kas us tahm sennehm un pilfateem rakstifas, us kurrehm winni dohma dohtees. Warretu fazziht, ka us kohdu wilsfi gan retta kohda grahamata no-eet sawâ weetâ; bet aplam ne effoht dsirdehts, ka weena buhtu suddusi, ja tiffkai pats tas fuggis, kas winnu panehme libds, us scheem tahleem zekleem ne gahja pohstâ. Tee naw nelahdi brihnumi. Kamehr kauschu pulkâ effam, tamehr, zits zittu kahrdinadani, jo driht to Deewa liffumu peemirfam: Ko tu ne gribbi, lai tee laudis tewim darra, to tu winneem arri ne darri. — Bet kad tahlu no zitteem effam schkirti, tad zilweks zilweku jo mihlu turr, un jo gattams irraid, ohtra zilwela sirdswehleschanas isdarriht.

Sfohlmeisteram blakku.

Rabbi winnu gaddu kohdâ zeemâ ezehle jaunu sfohlmeisteru. Wezzais ne bij mahzejis sawus sfohlan behrnus waldiht; bet daschadi netiffumi, ihpashim smeeshanahs un johfoschanahs sfohlâ bij eeweefu

sches. Jaunais to ne zeete. Zhpaschi, kad kahds fshlmeisteram mahzoht, smehjajs, schis winnu stahdinaja sewim blakku, un tur winnam bij wissu fsholas-behrnu preefschâ jastahw lihds stundas gallam. Das wisseem drihs palikka par leclu kaunu, un behrni aplam wairs ne smehjajs. Tomehr parettam wehl weens ohtrs aismirse sewi wakstet. Ta weenu deenu Labrenzis, labs leels sehns, cebrehzajs: „Sfshlmeister! ta Lihse weenadi ween smeijajs!“ Ir pats fshlmeisteris bij pamannijis winnu smeijamees; bet labpraht buhtu sizzees to nemannijis; jo Lihste, 10 gaddu wezza meitene, arween labbi mahzijajs un weenadi bij usmannigs, paklausigs un gohdigs behrns, ta ka fshlmeisters dandreis winnu teem zitteem behrneem, scheem par nepatishanu, ta kahdu preefschshmi bij uslawejis. Bet kad nu raddajs sushdetais un taisniba bij, ka Lihste smehjusees, tad jau wajjadseja fshlmeisteram pee wahra palikt. „Nahz schè, Lihste,“ fazzija winsch lehnigi us to maso grehzineegi, „stahwi schè maunim blakku.“ Lihste, no bailibas un kauna pahnemta, nosahrkusi ka ugguns, noleeze galwu us fsholas-galdu un ne kusteja no weetas. Tad fshlmeisters nogahja pee winnas, satwehra winnas rohku un nowedde winnu pee sawa krehsla, mihligi winnai fazzidams: „Meitina, kad strahpi effam pelnijschi, tad wajjaga muns arri labpraht winnu zeest.“ Kluffu raudadama, azzis noduhrusi nabbadste stahweja fshlmeisteram blakku; bet ne ilgi; jo schis par masu brieshtinu silka winnai atkal sawa weeta nosehstees.

Kahdus astonus gaddus pehz tam weenu wakkaru redseja zeema kalleja namnu puschlotu. Gar wisseem lohgeem fwezzees spihdeja un istaba leels pulks puschlotu weefu kusteja. Tur bij kahsas. Mahzitajs, nu pat jauno pahru salaulajis un balsizas swahrkus nogehrbis, ar bruhtes wezzakeem walloda bij ectaisjees; tee jaunee weefi atkal taisijajs ar lusteschanohs to kahsu wakkaru pawaddiht. Te redseja jauno wihru sawai flaishtai feewinai waigu noglahstam ar teem wahrdeem: „Nu, Lihste, schodeen dabbuji ohtru reisu mannim blakku stahweht! Woi buhs tewim schoreis tik pat schehl, ka to pirmo reisu?“ — „Ka?“ prassija Lihse, lidamees puffmehre to fsholas notikkumu aismirsusi. Bet Labrenzis, arri to kahsenecku pulla buhdams, raddineegi ussmehjajs: „Tad tu pateesi wairs ne atzerrees, ta tewi fshola smihdinaju un pehz tewi apfahdseju, ka biji smehjusees? Bet buhsi nu weenreis mannim peedewusi!“ Lihste nosahrkusi atkal, sawam wihrum, muhsu fshlmeisteram, fazzija: „Schoreis tai abtrumâ wehl ne sinnu, woi buhs man schehl.“

Kaudis, kas taggad pehz gaddeem scho pahru redsejuchi, leezina, ka nei Lihstei lihds schim bijis schehl,

ka dabbujusi fshlmeisteram blakku stahweht, nei fshlmeisteram, ka Lihstei sewim blakku stahdinajis.

Ne, zif zilweks par swebru warr palikt!

Kreewu awises rohdahs schi breesmiga sinna: Wjelkas gubernija ne fenu weenu wakkaru kahda arraja mahjas ee-eet kuptschis ar lakkateem un zittahm kahdam leetahm, kas pee seewischku apgehra un gresnuma wajjaga. Pascha saimneeka nam mahjas; tiklai saimneeze ar sawu preezu gaddu meiteni. Atwehl kuptscham naktmahju. Schim zeeti aismigguscham saimneeze uskriht ar zirwi, nositt winnu, nosleht to lihki schlehni appaksch seena un winna prezzi istabas pagrihda. Ohtro rihtu pahreet saimneeks. Meitene stahna tehwa, ka mahtei effoht wiffadas smukkas leetas, ko weenam kuptscham atnehmusi. Wihrs scht klauschmaht; seewa pateizajs, ko darrijusi. Te preefsch wihrs dusmojajs; bet seewa winnu nomeerina un beidschtoht wehl eespehj winnu peerrunnaht, ka arri to meiteni wajjagoht nogallinaht, lai zaur winnu kas grehka darbs ne zekahs gaisma. Tehws sawu behrnu eewedd tahlu mescha, grippedams winnu tur weenu pamest, lai tur nosalst. Bet meitina tik schekli rauda un luhdsahs, ka tehws, ne warredams sawu tehwa firdi pahrlaust, winnu atkal pahrwedd mahjas. Bet mahtei ne raddajs wifs mahtes firds. Ohtro rihtu tehws atkal isert pee darba; mahte kurrina pahral krahfni un — fadedsina sawu behrnu. — Tomehr — Deewa ne kauj tam grehka darbam noslehttam palikt; winsch zekahs gaisma. Zeemini to seewu nodewuschi us teefahm, melle arri to wihru; scho atradda — nedshwu; pats bij pakahrees! — Schauschalas zilwekam pahruemm firdi, tahdas breesmas isdsirtoht.

Stahstinsch.

Kahrka Widrika, Bahdenes leelerzoga dahrsneeks Saul von Durlach sohti laktigallas mihleja un tadeht tahs no leelerzoga dahrsa kehra, lai schis eelich buhrkina eeliktas winnu ar sawu jauku dseedaschanu warretu islustet. Leelerzogs to sinnaja, un kad kahda jauka rihta winsch dahrsneeku dahrsa falikka, kur patlabban kahds krumos laktigalla dseedaja, winsch fazzija: „Dahrsneek, woi Tu sinni, ko kas putnisch fakka?“ — „Ne, zeenigs leelerzogs!“ isfauza dahrsneeks brihnodamees. — „Winsch singe: Saul, Saul, kapehz tu manni mohzi?“ atteiza leelerzogs. Dahrsneeks fapratte ko leelerzogs winnam teizis un laide laktigallas meerâ. Adolf Allunan.

Sluddinafchanas.

Appatš dšintas **Zaunas muifčas** pee Saldas no Jurgeem fšinni 1865 gadda taps ta muifchele **Ballihze** ar brandwihna dedfinafchanu, wehja-fudmal-lahm un fudmallu-fcheni uf 12 gaddeem uf arrenti isdohta. Klafafas finnas dabbujamas pee Zaunasmuifchas muifchas-waldifchanas. 1

Stehdes (Scheden) dšints muifcha pee Saldas taps no Jurgeem fšinni 1865 gadda ta pee tabs peederriqa muifchele **Feldhof** uf 12 gaddeem uf arrenti ardohta. Klafafas finnas dabbujamas pee Stehdes muifchas waldifchanas. 1

To pee **Ziroles muifchas** peederriqa masu muifchu **Reifemmi**, ne tahlu no Dohkeles, warr no Jurgeem 1865 uf 8 gaddeem uf arrenti dabbuht. Staidras finnas dabbujamas reifš Ziroles muifchas. 1

Mehs zur fcho faweeem zeenigeem pirzejeem un draugeem funnamu darraam, fa muifhu pehrwes, prohti: kofchenil-fahve un kofchenilla, falka, pelleka, fappejas-brubna, ta fa arridfan wiffas Anilinpehrwes pee ta fanga **G. Wiedner** Afiputtè (Hafenpoth), pee apteekera-fanga **C. Stein** Sabille (Zabehn), pee linnu-fohymanna fanga **Naphala** Jeklobstättè (Jacobstadt) dabbujamas irr. 1

N. un W. Wetterich.

Minkules muifcha **Kurfemmi** pee Sabilles **prifchne** **lafchetus** falkus 2 rubl. 50 kop. par lastu warr dabbuht, un pafstlamas muifchas warr to naidu arri uf Zahueem iflatrà gadda maffahf. 2

Minkules muifchas-waldifchana.

Kabha gohdiga dšihwojufe **fchneidereene**, fas wiffu darbu grantigi mahf, gribb uf laufeem kabha muifchele, fahdas fudmallas jeb gohdiga fainneeka mabjäs uf ihru dšihwodama ufmeftes tabda widdu, fur nam daudi fchneidereenu un fur ar fchubfchannu tai buhtu fawa pafstifchana. Preefch araju laudim labprahf gribb par lehtaku maffu

frahdaht neta pilfata jamafsa. Ja kabdam kabda weeta finnama, tad lai raffa pee **L. Gaertner**, **Budberg** Poniemonnä pee **Vauslas**. 1

Pehz tam, tad Preefulles pagasta-teefa par to mantu ta tihdfchinniga Preefulles **Katrinnes** muifchas arrendatera **Jakob Kragge** (Kreiberg) parradu dehl kontarfi nofpreedufe, tohp wiffi un jebfurzi parradu deweji zur fcho fluddinafchannu ufajinatti, lai tee, ja ne gribb fawas teefas faudeht, diwju mehnefchu fkapä, prohti libdi **7tai Maija deenai 1865**, fas par weenigu un iflehgšchanas terminu nolifte un pehz furra neweens wairr ne taps fkanfhta, — ar fawahm praftifchannahm un winnu peerahdifchannahm, pee fchibs pagasta-teefas peeteiftees, arridfan pee faudefchanas fawas mellefchanas, taunf nofajzitä iflehgšchanas terminä, woi pafchi jeb zur weefneefem, fur tahdi weenemmami, fchibs teefas preefchä atnahft. 3

Preefulle, tai 5tä Merzi 1865.

Nr. 29. +++ **Fr. Garring**, preefchfehdetajs. (S. W.) **J. Sokolowski**, teefas-ftrihweris.

No **Peenawas** pagasta-teefas tohp uf angftaku atwehlefchannu zur fcho finnamas darrihta, fa fcheit — **Dschuhf-fes** teefas nammä — tal **12tä Aprili f. g.** no tahm magafinehm no **Wfchuyves**, **Wablu** muifchas, **Pehter** muifchas, **Dschuhf-fes** un **Dschuhf-fes** mahitaja muifchas, — 889 mehri (20 garniz.) rudfi un 678 mehri waffaras-labbibas, prett maffu ufs ubtreupè pahrdohfti. Preefchme-jams irr, fa neapflahdeita labbiba pahrdohfchana nahfs. 2

Dschuhf-fes, tai 5tä Merzi 1865.

(Nr. 215.) Pagasta wezafajis: **N. Weinberg**. Teefas-ftrihweris: **Verz**.

Ta pee **Rihgas** aif **Aleksandera** wahrteem, 4½ weftes tahlu no rachtufcha buhdama **muifchele**, fas zittureji fitehram **Schilling** peederreja, libdi ar labbu inventariunnu taggad teef pahrdohfta, jeb arri uf wairaf gaddeem ifrenteta. 3

Labbibas un prezzu turgus Rihgä tai 13. Merzi 1865 un Reepajä tai 13. Merzi 1865 gadda.

M a l f a j a p a r :	Rihgä.		Reepajä.		M a l f a j a p a r :	Rihgä.		Reepajä	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
½ Eſchetw. (1 puhru) rudfu 170 libdi	1	80	1	80	½ puddu (20 mahrz.) dſeſes . . .	1	—	1	10
½ " (1 ") lweefchu 275 —	3	—	3	50	½ " (20 ") tabafa . . .	1	25	1	50
½ " (1 ") meefchu 140 —	1	50	1	50	½ " (20 ") ſchibhtu appian	—	—	4	—
½ " (1 ") auſu . 110 —	1	20	1	—	½ " (20 ") ſchab. zuhfu gall.	—	—	2	40
½ " (1 ") ſtrau . 200 —	2	50	—	—	½ " (20 ") frohna linnu	2	—	2	—
½ " (1 ") rupju rudfu milt.	1	80	2	—	½ " (20 ") bratka linnu	1	55	1	20
½ " (1 ") bihdelet. 250 —	2	75	3	50	1 muzzu linnu ſehlku . . .	8	—	12	—
½ " (1 ") " lweefchu mil.	3	50	4	25	1 " filku . . .	14	—	14	50
½ " (1 ") meefchu putram.	2	50	1	80	10 puddu farfanäs fahls . . .	6	—	7	—
10 puddu (1 birfawu) feenta . 400 —	4	50	3	50	10 " ballas rupjas fahls . . .	6	—	6	—
½ " (20 mahrz.) fweefta 550 —	6	50	4	75	10 " " fmalles " . . .	5	50	6	—

Reepajä libdi 13tam Merzim 1865 atnahfufchi 2 fuggi, aifgabufchi 4 fuggi.

Abbildedans Awifchu angahdatajs: **N. Schulz**.

No jenzuros atwehlefhts. **Zolgawä**, 16tä Merzi 1865 gadda. Nr. 46.

Drafflakte pee **J. W. Etappenbogen** un dehta.

(Te klacht pecliffums: **Vafnijas** finnas.)

Beeliffums pee Latweefchu Uwifchu Nr. 11.

Wifsjannaka finna.

Nibga. Widsennes landags 16tâ Merzî iswehlejees par Widsennes General-Superdenti: Lehrpates prowessoru Christiani un prowessoru Carblomu. No fcheem diwi gohda-wihreem Keisers Wifsaugstaki weenu iswehlehs un apstiprinahs par General-Superdenti.

No zensures atwehlehts. Selgawâ, 17. Merzî 1865. Nr. 47.

Drukkahts pee J. W. Steffenhagen un dehta.

Beelikkums pee Latw. awischu 11aja nummura.

Zetturdeenâ, tanni 18. Pawaffaras mehnescha deenâ 1865.

Weens Kungs, weena tizziba, weena fristiba.

Zittu grunti neweens warr likt, pahr to, kas likts irr, kas irr Jesus tas Kristus. 1 Kor. 3, 11.

Wehrmintera ammats.

1.

Schim ammatam gan peenahktohs, ka Latweeschu draudses to zeenâ un gohdâ turretu, jo schis irr weenigajs basnizas-ammats pee ka muhsu puffë lihds schim zits newarr peenahkt, bes ween dsimmiis Latweetis. — Par mahzitaju, par fohlmeisteri, par ehrgelneeku ik katrs warr palikt, waj buhtu no Wabzu, waj no Latweeschu tautas zehlees, ja til no muhsu tizzibas un ja til us sawu ammatu kreetni fataisijees un mahzijees. — Urriidjan pee wehrmintera-lungu zelschanas, taggad waitr netohp praaffihts, waj kahds no Wabzu-tautas un no muischneeku-kahrtas; kas til kahdu muischu us renti usnehmis ar muischas-waldischanas spehku, to drihktam taggad zelt par wehrmintera-lungu, ja til no muhsu tizzibas un ja til tabt mahzijees, ka schi ammata darbus un darrischanas gohdam warr ispildiht. — Turprettim pee basnizas-wehrmintera ammata nepestiksi, ja nebhfi dsimmiis Latweetis un Latweeschu draudses lohzeellis. — Gan mums fakkams wahyds: „ammats netohp lammahts!“ — Un kad nu basnizas-wehrmintera ammats ihpafchi Latw. tautas gohda-ammats, tad tatschu buhtu jazere, ka wehrmintera ammats pee mums wiffmasaki

taptu lammahts. — Bet kas to dohs! Mihsee Widsemmes un Kursemmes wehrminderi, waj jums tahs palammaš gandrihs nebhš jau aprastas, kad zitti juhs sawz par: „mahzitaju spiohni,“ — zitti atkal par: „wehrmintera-lungu rohku-lajitaju,“ — zitti par: „swehto praweeti?“ — Wannâ draudsi kahds wehrminderis dsihwo, to zeemeeschi ar funneem rihdinajufchi, ka winnam ar faplehteem swahrkeem bija ja-eet mahjâs. — Laikam nu gan wehrminderis skrehjis pee pagasta teefas rihdinatajus usfuhdiht? Ne kâ! — Schis bija winnam gohds, lehnâ prahtâ panest pafaules eenaidibu. — Teescham, jo dedsihi kahds sawu ammatu kobps, jo dedsihi pafaulle tahdu lammahts. — Bet waj warrefim leegtees, ka daschkahrt wehrmintera-ammats zaur paschu wehrminderu wainu tohp lammahts? — Ismeklesim scho leetu flaidraki. — Raffitaji mihfee, zelschu jums taggad preelshâ pitmâ kahrtâ, kahds ihsti basnizas-wehrmintera ammata darbs un gohds un ohtrâ kahrtâ, kalabbad schis ammats til dauds tohp lammahts. —

To wahrdu: „wehrminderis“ zitti mehds rafsiht, jeb isfaukt: „pehrminderis,“ — jeb: „pahrminderis,“ — jeb arri: „pahlminderis,“ jeb beidsiht: „sehlminderis.“ — Grahmatâs wiffwaitrak esmu atraddis: „pehrminderis.“ —

Zautasi man, lassitajs mihitajs, kalabbad es tad gan rakstu: „wehrminderis.“ — Kad es tewim to gribbetu peerahdiht no wallodas liffumeem, ka Wahzu lihdsflansch „B“ zehlees no paschaslanna „U“, tapat ka Latw. lihdsflansch „B“ — : tad tu laikam to leetu nefaprattisi, ja wallodas-liffumdäs ne-buhfi „studehrejees.“ — Tewim teilfschu labbaki tä: kahdus 200 gaddus atpakkat Latweefchi to wahrdu faufuschi par „wehrminderi“ un tee daschadee raibumi til pehzal zeh-lufshees; talabbad es labbaki to wahrdu tä issauzu, ka wezjee Latweefchi. — Grassifi, ka gan to peerahdischu, ka 200 gaddus atpakkat to wahrdu tä issaufuschi? — Waj tewim Bihbele mahjäs? — Ufchiriri Wezzä Derribä ohtru laiku-grahmatu, 34tu nodaku un islassi to zaur: tur 10ä, 13ä un 17ä pⁱ stahw rakstihits: „wehrminderis“ — un kad tewim waribuht wezza „Fischer“ pirma Latweefchi Bihbele rohkäs, fo wez-jajs ar fawa drauga „Glueck“ palihdsibu apgahdajis tanni 1689 gaddä, pr. gandribs 200 gaddus atpakkat, tad noprattisi, ka toreis tä rakstijuschi, ka es taggad to wahrdu rakstu. — Latw. Bihbeles pahrtulotaji tä rakstijuschi, ka wiini toreis to wahrdu no faufschu muttes dsirdejuschi. — Augscham minnetä nodakä arri flaidri usrakstihits, kahds darbs Jerusalemes wehrmin-dereem bijis. — Schee bija eezelli par ta Kunga nam-mu, schee fanehma to naudu, kas Deewa nammä par uppuri bija nesta, schee bija par usraugeem pee teem, kas pee ta Kunga namma strahdaja un lam wehrmin-deri arri darba-algu ismaksaja. — Wezzä Derribä ta Kunga nams bija zelts no kohleem un almineem. — Ta Kunga nams Jaunä Derribä no dsihweem almi-neem buhwehts; talabbad Jaunas Derribas wehrmin-dereem nebus til ween jawakte basnizas manta un buhweschana, bet tahs garrigas basnizas dsihwee almini, kad tohs peewedd un Deewa draudses dsihwee uppuri, fo tam Kungam no-wehle. — Tee dsihwee almini, fo peeweddun pee tahs garrigas basnizas irr draudses behrni, kas, kristiba par dsihweem almineem palikluschi, eefwehtijamä deenä tohy peewesti. — Tä tad wehrmindereem gohda-darbs, fawa pagasta behrnus zil nezil reis par gaddu fapulzi-naht, apmekleht, fahohs garrigus alminus pahrluh-loht, waj wehl dsihwi, waj wels wiinu jaunäs dweh-seles no ta Kunga garrigas basnizas nau nosadsis, waj wezzakee winnus apkohpj pee meefas un dwehseles un waj wezzakee arri par to gahda, ka behrni brihscham fawus kuhmus dabhu redseht un ka tohs arri pasihst. — Jo no kristibas eefahloht behrni nepeedert til meef-geem wezzakeem ween, bet tapat tai Deewa draudsei un draudses galwai — Kristum. Kad kahds wezzaks fawu behrnu gribb atraut no basnizas-wehrmindera pahrluhfoschanas, tad tahdam faws behrns pawiffam

nebija jawedd pee kristifchanas un pascham no Deewa draudses labbaki bija jafchirrahäs ahträ. — Wehrmin-deris tewim behrnu nenofags, bet turprettim tam mah-zihz zetturto bausli, tapat, ka wiffus zittus bauschfus; wehrminderis lawu behrnu nemahza pats fewim par labbu, bet tewim un pascham behrnam par labbu, laj behrnisch jau jaunisch novroht, ka wiinisch peedert pee draudses dsihwas mantas, pee kristigu behrniau pulzina, fo draudses gans un mahzitajs gan katru gadd' pats arri pahrluhko, bet kas zauru gaddu ja-wakte no draudses dsihwas mantas fargeem, pr. no wehrmindereem. — Behrns, kas eefsch Deewa draudses audsis, no masahm deenahm eefahloht garrigi ap-lohpts no faweem wezzakeem, kuhmeem, no wehrmin-dera un no mahzitaja, teescham tas leels isaudsis wezzo tehwu un mahiti pa durwihm nedfihäs ahträ, kad par fainneeku palizis, jo kristigu mihlestibu no masahm deenahm baidjis, pats arri sinnahs mihlibu rahdiht. — Bet kad jau masisch dsirdejis, ka wezzakee wehr-minderus lihds ar wiffu mahzitaju apfmeij, kad no kuhmu aifuhgfschanahm un mihlestibas ne smakkas bau-diht nedabbuja, kad kristigas tizzibas tiffumus nedab-buja neds dsirdeht neds redseht: ka tad wezzakee drihl-stehs wehl brihnitees, kad wezzumä behrns wiinneem par flohgu, — par sohdu!? —

* Jauna flohla.

Lihds pehrn ruddeni Puschu un Puffeneeku faufschu behrnus flohleja kohpä, weenä paschä flohlä. Ilgeem gaddeem schi flohla bija Puschu nowaddä, — bet pehdigä laikä ta bija Puffeneeku muifschä. Behrn ee-zehla Puschu nowadda behrneena ihvaschi flohlemeisteri, kas ruddeni wezzä flohlas nammä ne zil tahku no muif-schas, fahza fawu darbu. Deemschehl til itt masu behrnu pulzinau dabbuja flohleschanai. Dauds wezzaki ar kuhtru firdi fawus behrnus aisturreja, ne ka ne-atfhdami ka zaur to apgrehlojuschees pret teem behr-neem. Puffeneekäs basnizas dseedatajs wehl stahweja par flohlemeisteri, — un tikpat ir wiinam mas behrnu fuhtija. Flohlai ruhme tur bija gan knappa, wezzä lungu nammä, un pat ir scho weetu ilgam patureht tä newarreja zerreht. Bet jau bija nodohmata un ap-gahdata zitta labbaka weeta, flohlai un flohlemeisterim. Puffeneekas zeen. lungs Barons Dekar von Grott-huss, fawa nowadda faufschu garrigu labklafschanu ar mihlu prahtu deewabihjigi un scheligti apdohmadams ne ween jau kahdu nowadda jaunelli par fawu makfu bija nosuhtijis Irlawas flohlä laj tur mahzäh floh-leistera ammatä, un par wiinu tur bija maksajis nu jau treschä gaddä, ka laj warretu to zelt Puffeneekas nowaddam par flohlemeisteri, bet arri nowadda gan

drihs widdü labbu semmes gabbalu bija eerahdijis un dewis, kur 16 puhru weetu arramas semmes fataisija, un kur winsch par sawu naudu arri itt labbu floblas fohla-nammu likka usbuhweht; tur klast ehku weenu par rihju, obtru par klehti un wahguhfi, treschu par stalleem. Puffeneelas nowadda fainneeki pee wiffas schihs ectaisichanas labpraht bijusch klast ar sawu spehku, ar saweem wihreem un sirgeem palihdsedami zil spehdami. Nu floblas nams stahweja gan drihs gattaws, kad jauns floblmeisteris no Zrlawas pahruahza ap Mahrtineem. Nammam weena floblas istaba, labbi leela; diwi kambari ir preesch floblas behrneem, weens puifcheem, ohtrs meitahm, — katram wehl kambaris klast, kur tee behrni warr nolikt sawas mantinas, sawu maifi un kas til winneem irr. Floblmeisterim diwi kambari. — Nu wehl klast Puffeneelas zeen, lungs Wahzsemme bija nopirzis brangas masas ehrglites floblai par dahwanu; tahs arri jau bija pahruwestas, — un laj ne-ustawe to mahzichanas darbu, laj to floblas laiku nepahsina, nolikka 18tu Nowembera deenu par eefwehtichanas deenu. — Schinni deena rihtpuffe tad sanahza tanni jaunâ nammâ: nowadda tauschu wezzi un jauni, ta ka floblas istaba bija pilna. Bija atnahkusch arri tee mihtee lungi ar wiffu sawu faimi, bija klast arri zitti floblas draugi. —

Gesahza to deenas swehtichanu ar rihtpahtareem; tad dseedaja no jaunâs dseefmu grahmatas peelikuma nummera 684 pirmus feschus perschus, lihds ar jaunâs ehrglites mihtigu skannu; — jaunâs floblmeisteris to spehleja. Tad Buschu mahzitajs zehlees, to fanahkuschu pulku usrunnaja un rahdidams ta schi tahda deena zehlfeses, to isteiza par preeka deenu, par gohda deenu un par zerribas deenu. Preeka deena ta effoht wezakeem un behrneem un mahzitajam pascham; gohda deena tapehz, ka gohds jadohd Deewam wiffuschehligam, kas dewis, ka tahdu deenu warram swinneht, — gohds jadohd teem zeen. Lungem, kas ar to floblu wiffam nowaddam leelu pateizamu labbumu peeschkir, un ne sawu semmi ne sawu naudu ne sawu gahdaschanu taupijusch, laj Deewam par gohdu labbu darbu warretu isdarriht; — bet gohds effoht arri wiffem nowadda laudihm, kas no sawas puffes arri strahdajusch un darbojuschees floblai par labbu, un turplikam arri katra gadda fimts rubbelu naudas famettihis preeesch floblmeistera, — arri wajadsiгу malku tam peeweddihis. Zerribas deena ta effoht tehweem un mahtehm, ka no labbi flobleta floblmeistera warroht zerreht, ka winnu behrni taps pareisi mahziti, — tilpat ka tee zeen. lungi zerre, ka winni nebuhs welti til dauds apgahdajusch, un mahzitajam ta zerriba, ka tee behrni

dabbuhs labba palihga, un flobleti us basnizas mahzibahm palikschohht jo usklaufigi un jo saprattigi basniza, behrnu mahziba warreschoht atbildeht, ka preeks buhtu par winnu atbildefchanahm, kad tohs jautahs. — Tad mahzitajs fazzija, ka jauns floblmeisteris pats gribboht labpraht sawu firdi arri isteikt, — ko labpraht tam wehleja. Dseedaja nu beidsamus diwi dseefmas perschus, tad floblmeisteris isteiza sawu firds pateizibu par wiffu labbu, kas tam bija nowehlehts, pateiza teem zeen. Lungem par wiffu schehligu palihgu, ar ko winsch til tahdu wests, nowaddam par floblmeisteri buht. Isteiza, ka sinnoht gan labbi ar kahdu grubtummu tas ammatâ saweenohs, ko pats usnemmoht, — kahdas leelas atbildefchanas winnam pee ta, bet zerrejoht arri, ka Deews winnu neatstahs bet schehligi tam palihdschs, — un luhdsahs laj lungi un mahzitajs winnam ir turplikam palihdschoht, — un laj nowadda laudis ar labbu prahtu sawus behrnus winnam ustizzohht, — fobloht ar wiffu sawu spehku tohs behrnus apdohmaht. — Pehz schahdas pasemmigas runnas mahzitajs atkal runnadamâs parahdija, ka paschi dsirdejusch ar kahdu firdi tas jaunâs wihrs gribboht strahdaht winnu widdü, zil pasemmigi winsch to isteizis; klausitaji jo labbi warroht zerreht, ka labbi isdohfsees. Tad mahzitajs luhdsâ Deewa schehligu palihgu un swehtibu par to floblas nammu un par wiffem, kas tur eeschâ dsihwohs, laj winnu dsihwofchana buhtu Deewam par gohdu un pascheem par labbu, laj stiprinatohs teem arween tizziba eesch Jesu Kristu Deewa Dehlu, un laj swehta Garra palihgs buhtu tas, ko kahro pahru wiffu zittu palihgu. Geswehtija tad mahzitajs to floblu ar swehteem eefwehtichanas wahrdeem, un tad ar wiffem kohpâ skaitija to „Muhju Tehwa.“ — Nu dseedaja 720tu dseefmu. Tad mahzitajs dseedaja lihds ar draudsi swehtichanas wahrdu, ar ko basniza deewakalposchanu beids.

Bija pirma stunda pehz pufsdeenas pagahjusti, kad ta beidsa. Kad tee zeen. lungi daudsus no teem fanahkuschem bija apmeelajusch, tad pamosam wiffi schlihras un dewahs wiffi us sawahm mahjahm, tur istahstihht teem mahjas palikuschem, ko redsejusch un dsirdejusch. — Dohmaju, dascham schehl buhs, ka pats nau bijis arri klast. Kaut wiffi turretu pateiziga firdi sawu mihtu zeen. lungu dahwanu, un kaut to parahditu arri zaur to, ka wis nowads gahdatu, laj flobla arween paleek pilna ar behrneem.

Newarram arri te nepeeminnetu pamest, ka tas pats Puffeneeku zeen. lungs jau preeesch zitteem gaddeem Buschu basnizu apdahwinajis ar judraba kristibas bekeni, par ko lihds fimts trihsdesmits judraba rubbeleem bija malfajis. —

Kahdas jaunas sūnas.

Baraffaras mehnesi Widssemes muischneki Rihgā fanahs. — Schinni faeceschanōs arri jaunu Widssemes Generalsuperdenti buhschoht zelt. — Laj tas Kungu Kungs muhsu mihlas Widssemes kungeem to firds-prahtu apgaismo, la muhsu draudsehm tahdu wirs-gannu zeltu, kas tam labbam Gannam pakkaftaigatu! — Laj Deews mums tahdu Generalsuperdenti nowehletu, kam firdi degg Jesus wahrdi: „Manna walstiba naw no schihs pasauls.“ — kas us meeru dohma un kam stipra firds! —

Pehterburgas Jezus basniza

us-faukti: Johms Dhsolin kara kugga-matrosihs, Abdaschōs dšimmis, ar Marie Willumsjohns, atraitne, Grobinē ds.

aismiggufchi: Pehteris Willum Meiran atl. underap. Juzeemā ds., 55 gadd. wezs.

Pehteris Jannsohn sald. no Widsj. 40 gadd. w.
Mabrtinsch Zender sald. 39 gadd. w., fur dšimmis nau sūnamis.

Rihgas Gertruhdes basniza

us-faukti: atstawn. sald. Peter Stirne ar Marie Amin-tin, nosaukta Sarrin; atstawn. Peter Ballohd ar Leene Behrsibt; Mabrtin Kallei ar Tribne Dhsis; dischlera sellis Jed. Basner ar sald. meitu Kath. Undersohn.

aismiggufchi: atraitne Marie Biriter no Romerskalna, 61 gadd. wezza; Daniel Heinrich Bertold Freite, puhs gadda w.; algadšis Herm. Kobul, 44½ gadd. w.; Mel-fander Wannags, 4 gadd. w.; Anna Dittlie Eug, 11 mehn. w.; inwalidu sald. Anshe Jakob, 71 gadd. w.; Ernst Franz Mikkelsohn, 4½ gadd., un brablis Johann Anton, 2 gadd. w.; sald. seewa Jubiht Porre, ds. Verklamejew, 75 gadd. w.; George Robert Kruhmit, 11 mehn. w.; sald. f. Marie Kant, ds. Jarris, 63 gadd. w.; Anna Kath. Tihl, 3½ mehn. w.; dabrsn. atr. Kath. Elisabeth Schlosner, ds. Grassmann, 98 gadd. wezza.

Rihgas Zahna draudse

us-faukti: Krustin Silligt, darba w., ar Ilse Schube (Mikkelsohn); Karl Hoffmann, wehrpejs, ar Karoline Pehtersohn; Mikkel Esserin, namnikis, ar Lawihse Unting; Jannis Kruhl, atstawn. sald., ar Dahrt Paschag; Jurgen Krehflin, mahlderis, ar Elisabeth Berg; Gustav Dump, fullainis, ar Anna Kristihne Michelsohn; Zahn Buschmann, darba w., ar Lihse Smilga; Julius Orloffsohn, darba wihrs, ar Louise Gertrud Strauch; Jndrik Janne Helmann, darba wihrs, ar Margaretha Sturm; Karl Krause, atl. paliz. sald., ar Marie Berg.

aismiggufchi: Johann Koch, 58 gadd. w.; Peter Bir-sul, 62 gadd. w.; Hermann Kristoph Martin Labrenz, 3 gadd. w.; Wilhelmine Jenny Stablsberg, 3½ gadd. w.; Kath. Wimbe, 10 mehn. w.; Christoph Heinrich Wimbe, 16½ gadd. w.; Louise Henriette Auguste Bau-

mann, 2 nedd. w.; Marie Zerelja, atr. 57 gadd. w.; Dorothea Kalning, 68½ gaddus wezs.; Marg. Olga Tchwit, 1½ gadd. w.; Peter Paul Wimbe, 11 gadd. w.; Anna Kell, 48 gadd. w.; Friedrich Michelsohn, 45 gadd. wezs.

Rihgas Mabrtina draudse

us-faukti: wehrpejs Karl Hoffmann ar Karoline Peter-sohn; Darba wihrs Mikkel Needre ar Leene Marri Rususky.

aismiggufchi: Tribne Wikul, 90 gadd. w.

Jelgawas Latweeschu pilkata draudse

us-faukti: Jannis Dombrowski, dšim. ldses m. ar Si-bille Dorothea Amalie Hildebrand, dšimmuse Preefulos; Jehfabs Bluffmann, dšimm. Krohna-Wirzawā, ar Anne Pafneeks, dšimm. Lihwes-Behrse; Johann Forst, muh-neeka sellis, dšim. Jelgawā, ar Annette Jannsohn atr., dšim. Jelgawā; Karelis Schwabgers, bilketneeks, dšim. Kalnseemā, ar Lawihse Wilkis, dšimmuse Dschubstōs; Krustin Silligt, dšim. Suisenes dr. ar Ilse Schube, ds. Kr. Wirzawā; Kristijahns Muhrneeks, bilketn. ds. Zim-merōs, ar Lawihse Bahrs, ds. Zhlēs; Jarris Besbahrs, atstawn. sald. ds. Dohbelē, ar Dahrie Pulke, ds. Prank-Seffawā; Jannis Uppmanns, darba w. dšim. Wezs-Muzē, ar Anne, nek. wehwera M. Dombrowski, ds. Meschamui-schā; Ansis Brasche deen. puhsis, ds. Swehtsmuischā, ar Jenni Grinberg, ds. Schēkhdēs m.; Jannis Jehfabssohn wehweris, ds. Kr. Wirzawā, ar Greete Zahntneef, m. Dhsol-muischā (Genddor); Kristaps Roscheki, karpneeks Zih-pelmuischā, ds. Zihpelmuischā, ar Greete Eifen, dšim. Gramsdē; Jannis Grundmanns, darba w. ar Anne Sehja, ds. Jannē; Michailow Ewald bilketn., ar Greete Mei, ds. Stalges m.; Ewald Jakobsohn, muhrn. sellis, dšim. Wikal m., ar Anne Ritsche, ds. Dschubstō; Kaspar Aus-sohn, bronse strahd. sellis Rihgā, ds. Labraggōs, ar Tribne Slawa, ds. Wezs-Anguldes m.; Jannis Pulke, muhrn. ds. Jann-Platonē, ar Lihse Dhsolin, ds. Behrses muischā; Jannis Bredau, fullainis, ar Odde Behrsin, m. Leel-Mehmelmuischā.

aismiggufchi: Ernst Meiris, dšimmis Dinaburgā, 3½ gaddus wezs; Anne Reitup, dšimmuse Zimahlē, 5 deenas wezza; Prizzis Strahls, dšimmis Rahtsmuischā, 50 gadd. wezs, ar flaku; Prizzis Karlat, dšim. Johdē, 24 gadd. wezs; Geddert Kabm, dšim. Krohna-Wirzawā, 47 gaddus wezs; Anulihse Jehfab, atr., dšim. Mas-Spriddikmuischā, 76 gaddus wezza; Jannis Jannaus, dšim. Salkas muischā, 48 gaddus wezs; August Belinski, karpneeka dehls, 6 deen. wezs; Anne Pasellin, sald. atr. 60 gadd. w.; Minna Julie Burtans, 14 deenas wezza; Kristap Meinis, puhs gadd. w.; Marie Ballohd, atr. dšim. Rahtsmuischā, 67 gadd. w.; Jannis Bumberis, atstawn. sald. ds. Wezs-Muzē, 30 gadd. w.; Anne Mitrewiz, atr. ds. Meschamuischā; Lihba Kobschull, darba wihra seewa 26½ gadd. w., ds. Leel-Behrse; Prizzis Pihlats, kalps, 55 gadd. w., ds. Rahtsmuischā; atraitne Anne, 64 gadd. wezza, dšim. Putnes muischā; darba w. Janna Nettel-sohna dehls, nedsihws dšimmis Jelgawā.

Atbildeadams basnizas sūnu apgabdatajs: Gotthard Bierhuff.

No zensures atwehsehts. Jelgawā, 12tā Merz. mehn. deenā 1865tā gaddā. Nr. 44.

Druffabis pee J. W. Steffenhagen un dehla.